

Geen eenduidige oorzaak voor kreupelheid

Wat zijn de oorzaken van artritis, stijfheid of kreupelheid bij varkens? Heel wat bedrijven hebben er last van. Deze aandoeningen kunnen veroorzaakt worden door verschillende bacteriën, door trauma- of stofwisselingsproblemen. Omdat er weinig bekend is over de oorzaken, startte Veepeiler Varken een project. We brengen de eerste bevindingen.

Caroline Bonckaert, DGZ

In de periode van juni 2018 tot juni 2019 volgde Veepeiler Varken 7 bedrijven op in het kader van het kreupelheidsproject bij vleesvarkens. De problematiek op deze bedrijven startte bij dieren van 13 à 14 weken oud. Het geslacht bleek geen rol te spelen. De veehouders gaven aan dat ze geen verschil merkten tussen zeugen, beren en bargaen. Verder was er heel wat variatie tussen de bedrijven. Op sommige zag men vooral kreupelheid op de voorpoten, bij andere was er dan weer stijfheid op de achterpoten. Ook elementen als huisvesting en bezettingsdichtheid verschilde van bedrijf tot bedrijf en soms zelfs tussen verschillende stallen op één bedrijf.

Wat vertelt de autopsie?

De zeven deelnemende bedrijven lieten elk een aantal dieren onderzoeken die acuut kreupel en niet behandeld waren. In totaal voerde DGZ op 25 dieren een uitgebreide autopsie uit. Eerst werden

alle gewrichten met het blote oog beoordeeld: bij 40 varkens werden zichtbare abnormaliteiten gevonden. Uitzonderlijk in dit project is dat er maar liefst 204 microscopische onderzoeken op botweefsels (histologie) werden uitgevoerd. Bij 11 van de 25 onderzochte varkens werden histologische afwijkingen vastgesteld en op ieder bedrijf was er minstens één dier met afwijkingen aan het botweefsel. Tijdens de autopsies werden ook swabs verzameld van de gewrichten. Deze swabs werden bacteriologisch onderzocht waarbij getracht werd bacteriën te kweken (cultuur). De cultuur was vaak negatief. Van de 42 onderzochte gewrichten werd in 7 gevallen een kiem geïsoleerd, bij 5 daarvan was het gewricht ook zichtbaar aangetast.

Kreupelheid blijft een mysterie.

Op de verzamelde swabs zocht men naar genetisch materiaal met behulp van PCR (polymerase kettingreactie). Er werd gekeken naar *Mycoplasma hyosynoviae* (MS), *Mycoplasma hyorhinis* (MR) en *Haemophilus parasuis* (HP, Glässer) en de bijbehorende virulentiefactor vtaA10. Deze zijn moeilijk of niet te kweken. In totaal werden er 138 PCR's uitgevoerd waarvan in 29% genetisch materiaal gedetecteerd werd. *Haemophilus parasuis* en vtaA10 werden zelden teruggevonden (respectievelijk 13,0% en 4,3%). *Mycoplasma hyosynoviae* werd gevonden bij de helft van de onderzochte swabs (52,2%) en op één na op alle deelnemende bedrijven. *Mycoplasma hyorhinis* kwam in 17,4% van de gewrichten voor.

Wordt vervolgd ...

Uit de resultaten van het project blijkt dat de impact van de mycoplasma-kiemen wellicht niet te onderschatten valt. Vooral opvallend is de veelvoudige detectie van *Mycoplasma hyosynoviae*. Een eenduidige oorzaak van de kreupelheidsproblematiek is nog niet gevonden. Kreupelheid blijft dus een mysterie. Kunnen *Mycoplasma hyosynoviae* of de andere gevonden afwijkingen de primaire oorzaak zijn van kreupelheid bij varkens? Om hier een antwoord op te geven, wil Veepeiler Varken nu ook niet-aangetaste dieren uitgebreid onderzoeken. Uit de vergelijking van de resultaten van beide projecten hopen we het mysterie rond de oorzaak van kreupelheid te ontrafelen. ■

 Contacteer je bedrijfsdierenarts of DGZ via 078 05 05 23 of helpdesk@dgz.be

Tabel. Gewrichtsontstekingen bij varkens

Leeftijdscategorie (aantal onderzochte dieren)	Artritis gevonden bij
Zuigende biggen (300)	6,5 %
Gespeende biggen en jonge vleesvarkens (>40 kg) (1200)	3,2 %
Jonge vleesvarkens (>40 kg) (410)	5,2 %
Opfokvarkens (140)	7,4 %

© DGZ - JAARVERSLAG AUTOPSIE